

سالک حکمت

ارج نامه استاد دکتر غلامرضا اعوانی

به کوشش: شهین اعوانی

مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران

و

انجمن حکمت و فلسفه ایران

عنوان و نام پدیدآور	: سالک حکمت: ارج نامه دکتر غلامرضا اعوانی/ به کوشش شهین اعوانی.
مشخصات نشر	: تهران : موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۱۳۹۵ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۰۹-۲۱-۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
عنوان دیگر	: ارج نامه دکتر غلامرضا اعوانی.
موضوع	: اعوانی، غلامرضا، ۱۳۲۱ --- یادنامه‌ها
موضوع	: فیلسوفان ایرانی -- قرن ۱۴
موضوع	: فلسفه -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	: فلسفه اسلامی -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	: عرفان -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
شناسه افزوده	: اعوانی، شهین، ۱۳۳۳ -- گردآورنده
رده بندی کنگره	: BBR۱۳۱۸ ۸۵۳۱۳۹۲ ی۶الف/
رده بندی دیویی	: ۱۸۹/۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۴۲۴۳۷۶

سالک حکمت ارج نامه استاد دکتر غلامرضا اعوانی

به کوشش:
شهین اعوانی

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: سازمان چاپ و انتشارات

قیمت: ۴۵۰۰۰۰ ریال

۱۳۹۲

باتشکر از همکاری: آزاده آخوندزاد، فائزه حسینی معصوم، نرگس گل یاس و همایون کوهستانی نژاد

نشانی: تهران، خیابان نوفل لوشاتو، خیابان شهید آراکلیان، شماره ۴؛ تلفن: ۶۶۴۰۵۴۴۵، نمابر: ۶۶۹۵۳۳۴۲

ISBN: 978-600-7009-21-5

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۰۹-۲۱-۵

www.irip.ir

فهرست مطالب

بخش اول: مقالات فارسی

۱- دربارهٔ سالک حکمت:

- سیدحسین نصر: خاطراتی از دوست شفیق و همراه طریق سوی حق غلامرضا اعوانی ۱۵
- شهین اعوانی و حامد زارع: سنت‌گرا یا حکمت‌گرا (گفت‌وگو با استاد)..... ۲۱
- بیژن شکرریز: از پشت دوربین ۷۷
- حسن بلخاری قهی: هنر حکیم معنوی..... ۸۷
- شهین اعوانی: نقد حکمی استاد بر دکارت و کانت (مورد: سوپژکتیویته)..... ۹۵

۲- حکمت و فلسفه اسلامی:

- سیدمحمد خامنه‌ای: عوالم خلق و امر..... ۱۲۹
- سیدمصطفی محقق داماد: حکیم و حکمت قرآنی از دیدگاه صدرالمألهین..... ۱۳۹
- سیدحسین موسویان: نکته‌ها و برجسته‌های تعلیقات ابن‌سینا..... ۱۶۱
- منوچهر صدوقی سها: آقا شیخ‌علی‌محمد جولستانی..... ۱۷۷
- محمد ذبیحی: حکمت اشراق..... ۱۸۵
- نجفقلی حبیبی: تجربیاتی در تصحیح نسخ خطی. تصحیح رساله الادویة القلیبة اثر ارزشمند ابن‌سینا..... ۲۰۱
- محمدمنصور هاشمی: قلب مفاهیم- دربارهٔ دو مفهوم حرکت جوهری و اضافهٔ اشراقیه..... ۲۹۳

۳- ادیان و عرفان:

- محسن جهانگیری: عارفان ایرانی در فتوحات مکیه..... ۳۰۱
- شهرام پازوکی: گفت‌وگوی اسلام و مسیحیت..... ۳۱۹
- محمدحسن فغفوری: صوفی اول: نبی اکرم (ص) در آسمان عرفان..... ۳۴۱
- اکبر ثبوت: داستان زندگی بودا به روایت شیخ صدوق و تحریرها و ترجمه‌های آن..... ۳۵۹
- سیدموسی دیباج: حقیقة الشطح عن الحقیقة..... ۳۹۵
- قاسم کاکایی و اشکان بحرانی: جایگاه ابن‌خفیف در تصوف ایران..... ۴۱۵
- سعید رحیمیان: نگاهی به انتقالات معنایی مقولات ایمانی و غیرایمانی در نگاه حافظ..... ۴۵۹
- حامد ناجی اصفهانی: پیر در اندیشهٔ مولانا..... ۴۸۵

طاهره کیانی‌فر: ضرورت زندگی معنوی در عصر حاضر..... ۴۹۹
محمدرضا بندرچی: قاضی و تصوف- بررسی سلسله‌ای از اساتید قزوینی مرحوم آقاسیدعلی
قاضی..... ۵۱۱
احمد کتابی: ز جنگ آشتی بی‌گمان بهتر است. تحلیلی از دیدگاه‌های فردوسی دربارهٔ جنگ و
صلح..... ۵۴۳

۴- منطق و کلام اسلامی:

ضیاء موحد: وجوه سور (De dicto) و حمل (De re) در منطق سنتی اسلامی..... ۵۷۹
سید محمود یوسف ثانی: سالبه به انتقای موضوع: بررسی دیدگاه خواجه‌نصیر..... ۵۹۱
اسدالله فلاحی: سه تفسیر از مشروطهٔ عامه نزد خونجی..... ۶۱۱
مریم کیانی‌فرید: آیا روؤس ثمانیه هشت تا است؟..... ۶۴۵
فاطمه مینایی: متکلمان مسلمان و مسئلهٔ زمان..... ۶۶۳

۵- فلسفهٔ تطبیقی:

طاهره کمالی‌زاده: تشکیک از فلسفهٔ یونانی تا حکمت اسلامی..... ۶۷۹
بیژن عبدالکریمی: نگاهی به پاره‌ای از هم‌سویی‌های وجودشناختی، معرفت‌شناختی و
انسان‌شناختی میان تفکر هایدگر و سنت‌های حکمی شرقی..... ۷۰۱

۶- حکمت خالده:

هادی ندیمی: دین حنیف و سنت‌های قویم. یادداشتی بر نسبت سنت‌گرایی و ایمان دینی.. ۷۳۱
بابک عالیخانی: حکمت مشرقیه از دیدگاه رنه‌گنون..... ۷۳۹
رضا کوهکن: دیدگاه سهروردی و گنون در باب «حکمت»..... ۷۶۹
سعید انواری: مبانی حکمت ذوقی و حکمت خالده از دیدگاه شیخ اشراق..... ۷۸۵

۷- فلسفهٔ غرب:

رضا داوری اردکانی: فلسفه و آینده..... ۸۰۹
غلامعلی حداد عادل: آن دوازده سال سکوت..... ۸۲۵
شاپور اعتماد: پایان فلسفه. به مناسبت ترجمهٔ پدیدارشناسی روح هگل..... ۸۵۵
پرویز ضیاء شهابی: ملاحظات و تأملاتی مجمل در وجوه معانی موجود به نزدیک ارسطو. ۸۶۹

مهدی دهباشی: تحلیلی از نظریه نشانه‌شناسی پیرس در معناشناسی	۸۷۷
علی افضلی: دیدگاه نورمن مَلْکَم دربارهٔ براهین وجود آنسلم.....	۸۹۱
بهمن پازوکی: هیدگر و «پژوهش‌های منطقی» هوسرل.....	۹۰۹
محمدجواد اسماعیلی: وجودشناسی و وحدت‌شناسی در ارسطو.....	۹۲۹
فاطمه خونساری: افلاطون.....	۹۴۱

۸- اخلاق:

محسن جوادی: در جست‌وجوی خیر. نیم‌نگاهی به نظریه اخلاقی افلاطون.....	۹۵۹
احد فرامرز قراملکی: نقش راهبردی فلسفه در حرفه‌گرایی... فلسفه پزشکی.....	۹۷۱
حسین شیخ‌رضایی: فن‌آوری در مقام موضوع اخلاق (ترجمه).....	۹۸۵

۹- تاریخ و فلسفه علم:

مهدی گلشنی: فیزیک معاصر و فلسفه.....	۹۹۹
امیراحسان کرباسی‌زاده: نگاهی مختصر به شکل‌گیری مفهوم احتمال.....	۱۰۱۵
مهدی اخوان: غزالی، نقد علوم و پژوهشگران.....	۱۰۲۵

۱۰- علوم انسانی:

عبدالحسین خسروپناه: در جست‌وجوی علوم انسانی اسلامی.....	۱۰۵۵
علی پایا: تعارض‌های چاره‌ناپذیر پروژه اسلامی کردن علوم انسانی.....	۱۰۷۳
حمید تنکابنی: تحلیلی بر نظام دیوان‌سالاری ایران در دوره صفویه.....	۱۱۳۷
زهره زرشناس: شعری برای فرشتهٔ روشنی.....	۱۱۴۹

بخش دوم: مقالات انگلیسی

Part I: Western Philosophy

- <i>George F. McLean</i> : The Modern Construction of the Person	1
- <i>William L. McBride</i> : Experience and the Human Experiment	31
- <i>Marietta Stepanyants</i> : The Aims and Methods of Caring Dialogue	37
- <i>Hans Poser</i> : Are Leibniz's Corporeal Substances Substances? The elements of the Leibnizian solution of the mind-body problem	51
- <i>David E. Schrader</i> : Kingdoms and Republics: Kant and James on Moral Epistemology	75

- <i>Mislav Kukoč</i> : Secularism and Religious Revivalism in the Age of Globalization	83
- <i>Stelios Virvidakis</i> : The Puzzle of Greek Identity	95
- <i>Alexander N. Chumakov</i> : On the SUBJECT of global STUDIES: a view from Russia	107

Part II: Eastern and Islamic Philosophy

- <i>Sachiko Murata and William C. Chittic</i> : Unity and the Human Ultimate in Liu Zhi's Confucian Islam	123
- <i>Vincent Shen</i> : Revealing the Meaning of Existence in Confucian Classics-A Comparative Approach	131
- <i>Soroush Dabbagh</i> : Religious and Secular Ethics in Post-Revolutionary Iran	145
- <i>James W. Morris</i> : Divine "Calling" and Our Response: Chapters 519-520 of <i>The Meccan Illuminations</i>	153
- <i>Nicholas Boyleston</i> : Comparative Theology, Self Transformation and the Ethics of Reading	167
- <i>Nariman Aavani</i> : Ibn 'Arabī's Views on Ecstatic Utterances (<i>shatahāt</i>)	193
- <i>Husain Heriyanto</i> : Sufism and Green Islam in Indonesia	209
- <i>Haideh Ghomi</i> : Chants of the eternal fire	223
- <i>Henry Corbin</i> , Translated by <i>Mohammadamin Shahjouei</i> : The Idea of Light in the Spiritual Doctrine of Sohrawardī by Henry Corbin	227

Sālik-i-Ḥikmat
(The Wayfarer of Wisdom)

Essays in Honour of
Professor Gholamreza Aavani

Edited by:

Shahin Aawani

Iranian Institute of Philosophy
and
Iranian Philosophical Society

2014

Tehran-Iran

عنوان و نام پدیدآور	: سالک حکمت: ارج نامه دکتر غلامرضا اعوانی/ به کوشش شهین اعوانی.
مشخصات نشر	: تهران : موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۱۳۹۵ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۰۹-۲۱-۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
عنوان دیگر	: ارج نامه دکتر غلامرضا اعوانی.
موضوع	: اعوانی، غلامرضا، ۱۳۲۱ --- یادنامه‌ها
موضوع	: فیلسوفان ایرانی -- قرن ۱۴
موضوع	: فلسفه -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	: فلسفه اسلامی -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	: عرفان -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
سندنامه افزوده	: اعوانی، شهین، ۱۳۳۳ -، گردآورنده
رده بندی کنگره	: BBR ۱۳۱۸ ۱۵۳۱۳۹۲ ی۶الف/
رده بندی دیویی	: ۱۸۹/۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۴۲۴۳۷۶

Sālik-i-Hikmat
(The Wayfarer of Wisdom)

Essays in Honour of

Professor Gholamreza Aavani

Editor:

Shahin Aawani

In Cooperation With:

Azadeh Akhoundzad, Faezeh HosseiniMassoum, Narges Goleyas,
Homayoon Koohestaninejad

No. 4, Araklyan St., Neauphle-le-Château St., Vali-Asr Ave.,
Tehran, Iran

Postal Code: 11336-14816, P.O. Box: 14155-7166

Telephone: +982166965630

Website:

www.irip.ir